

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

гр. София, бул. "Александър Стамболийски", № 17, тел.: 02/ 9400900; факс: 02/ 9818145;
дежурен тел.: 02/ 9879551; e-mail: info@mc.government.bg, URL: www.mc.government.bg

Рег. №... 33-00-320/ 24-08- 2018

УВЕДОМЛЕНИЕ по чл. 66 от АПК

На основание чл. 66 от Административнопроцесуалния кодекс, Министерство на културата уведомява заинтересованите лица, че във връзка с предложение от директора на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) открива производство по издаване на общ административен акт за: **предоставяне на статут на църква „Свети Никола“, кв. 1, УПИ I-795, с. Щръклево, общ. Иваново, обл. Русе, с класификация на архитектурно-строителна и художествена недвижима културна ценност от Новото време с категория „национално значение“.**

Мотиви за издаване на акта:

С писмо от НИНКН с вх. № 33-00-320/27.04.2018 г. за обекта е предложен статут със следните мотиви:

Обектът е ярък пример за църковната архитектура, работена в духа на националния романтизъм в началото на ХХ век. Оригиналният проект за построяване, изработен в архитектурното бюро на архитект Сава Бобчев е изпълнен дословно и без видими изменения. Той е изтъкнат архитект с огромен принос в проучването на античната и средновековна архитектура. Отговорен е за построяването на киното „Ангел Кънчев“ и черквата „Света Богородица“ в Русе, както и жилищни и обществени сгради в други градове. Има неоспорим принос в проучването на архитектурата от Античността и Средновековието. Храмът е съхранил почти напълно автентичният си облик. Той е не просто култова постройка, която впечатлява с умелата комбинацията от архитектурно-строителни техники и художествени похвати, но е и свидетелство за достиженията на строители, занаятчии и художници от русенско. За устрема на местното население, което със своите дарения съхранява религиозната памет.

Има достатъчно данни за обратимост на повечето негативни намеси през годините като заварените жезла по дограмите, повредите по стенописната украса и др. Фасадите впечатляват с майсторски изпълнена каменна и тухлена зидария. Умело комбиниране на

архитектурни форми и декоративни елементи. Всичко е хармонично съчетано в един стегнат, но същевременно раздвижен обем. Създава се усещане за една пищна сакрална величественост. Камбанарията въздейства монументално с извисения си обем, прецизен каменен градеж и пластики. В горната ѝ част е постигнат декоративен ефект чрез майсторски изпълнена зидария. Има високи индивидуални качества като представител на православните храмове, строени през Новото време. Културно-историческата стойност е висока, като храмът е играл решителна роля за запазване на православния елемент в региона. Той е изграден на мястото на старата църква, което говори за устойчивост в религиозните традиции. Функцията му не е променяна през годините. В съседство се намира бивша сграда на първото основно училище в селото, сега музейна сбирка „Светлоструй“ е със статут на недвижима културна ценност. Тя допълва обществените функции на храма и спомага за заформянето на културен и туристически център.

Дърворезбата в храма е дело на Иван Касев, представител на Тревненската художествена школа. Творчеството му е репрезентативно за развитието на тревненската дърворезбена традиция след Освобождението, силно отличаваща се от установените принципи в изграждането на иконостасната преграда от Възраждането. Живописиста на иконите и стенописите е академична. Монументалната живопис в храма е дело на Никола Ганушев, той е един от най-изявените художници след Освобождението. Получил е художественото си образование при професор Джакомо Гросо и Луиджи Бели през 1913 г. в академията за изящни изкуства „Албертина“ в Торино – Италия. Дългогодишен преподавател в Художествената академия. При него са учили много известни български живописци. От 1923-1928 г. работи във Франция, където участва в изложби на дружеството на френските художници. След 1944 г. като салонен „художник“ е принуден да изписва църкви. През 1954 г. е удостоен със званието „заслужил художник“. Както дърворезбата, така и иконите на храма са представителни за художествените процеси в религиозната живопис от първата половина на XX век.

Предложени са следните режими за опазване:

А. Териториален обхват:

1. Териториалният обхват на НКЦ е в границите на кв. 1, УПИ I-795 действащ кадастрален план одобрен със заповед № РД-02-14-2158/ 15.02. 2000 г. на МРРБ и ПУР реш. 269/ 26. 01. 2006 г. с. Щръклево, обл. Русе.

2. Териториален обхват на охранителната зона на НКЦ: Няма необходимост от охранителна зона, тъй като устройствената среда е вече изградена, а самият имот на църквата с обширен двор действа като охранителна зона.

Б. Предписания за опазване:

1. Изисква се:

- Консервация, реставрация и експониране на храма и на елементите с архитектурна и художествена стойност: иконостас, икони, църковна утвар, полюлей, дървени врати, дюшеме и плочки в наоса, метална дограма и пр.
- Сондаж за наличие на по-стара стенопис по източната стена над абсидата.
- Да се изготви спешна експертиза за състоянието на стенописите, въз основа на която да се изготви проект за аварийни консервационни намеси.
- Не се допуска привнасянето в интериора на храма на нова църковна утвар, обзавеждане, аксесоари и декорации, които не са част от автентичния му вид. Не се допуска привнасяне на нови икони, освен за възстановяване на липсващите от иконостаса.
- Преработка на металния парапет на стълбата към емпорията, съобразен с облика на вече съществуващия.
- Възстановяване на нарушени автентични характеристики:
  - * подмяна на стъклопластът по дограмата с цветни стъкла;
  - * премахване на желязна врата на южния вход;
  - * премахване на заварени железа от дограмата на храма;
  - * подмяна на свободностоящите разнородни столове в наоса на храма с дървени стасиди, за каквито са знае, че е имало.
- Отоплението на храма да се извършва с уреди, които не отделят във въздуха сажди и твърди частици и не могат да увредят целостта на стенописите или други обекти с художествена стойност. При монтиране на цялостна инсталация, тя да се изпълни по начин, който не в разрез с архитектурно-художествените качества на храма и не пречи на възприемането на елементите с такава стойност.
- Палене на свещи само от чист пчелен восък.
- Обозначаване на обекта като НКЦ по подходящ начин.
- Консервация и реставрация на каменния ограден зид, подмяна и уеднаквяване на ажурната горна част и врати.
- Консервация и реставрация на надгробни паметници и ритуална маса в двора.
- Поддържане в добър външен вид на жилищна сграда в двора.
- Възстановяване на автентичността на двора с всички негови елементи – надгробни камъни и кръстове с огради, растителност.

Всички намеси се доказват с проекти, съгласувани според действащата нормативна уредба.

2. Допуска се:

- Благоустрояване на средата на храма, изграждане на нови плочници, съобразени с характеристиките на храма и неговата среда, както и засаждане на нова растителност - характерна за района.

- Поставяне на художествено и функционално осветление в имота на храма, което не е закрепено за самия обект и не пречи на неговото свободно възприемане.

- Допълващо застрояване, което не нарушава възприемането на църквата и не възпрепятства експонирането ѝ. То следва да е едноетажно, ограничено функционално за нуждите на храма.

Всички намеси се доказват с проекти, съгласувани според действащата нормативна уредба.

Заинтересованите лица и организации могат да участват в производството по издаване на акта, на основание чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК, чрез представяне на писмени предложения и възражения, които могат да влизат в Министерство на културата, в гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 17 или на следния e-mail адрес: b.nencheva@mc.government.bg в едномесечен срок, считан от датата на оповестяване на уведомлението.

Настоящото уведомление да се оповести на интернет страницата на Министерство на културата на основание чл. 66, ал. 1 от АПК.

Заинтересованите лица и организации имат право на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на общия административен акт, която могат да получат в дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ в Министерство на културата, стая № 313.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР:

